

Rapport for Samfundsansvar 2019

Indhold

Naviair har sat bæredygtighed på dagsordenen	3
Vores forretning	4
Nye skridt mod bæredygtig omstilling	6
Verdensmålene i fokus	7
Et Naviair med høje ambitioner på klimaområdet	8
Vores bidrag til en bæredygtig luftfartsbranche	10
Optimering af trafikkoncepter	11
Samarbejde med kunder og Dansk Luftfart	12
Vores direkte klimapåvirkning	14
Et energieffektivt Naviair	16
Et Naviair med fokus på bæredygtig renovering	18
Et Naviair med fokus på et minimalt ressourceforbrug og øget genanvendelse	20
Et Naviair, der foretager miljørigtige indkøb	22
Et Naviair med fokus på bæredygtig transport	24
Et Naviair i balance	26
Et Naviair med fokus på mangfoldighed	28
Et Naviair med fokus på arbejdsmiljø og trivsel	30
Et Naviair med stærke kompetencer og ressourcer	32
Et Naviair med et gearskifte for ledelse	34
Et Naviair, der tager et socialt ansvar	36
Respekt for menneskerettigheder	38
Antikorruption og bestikkelse	39
Fakta & figurer	41

Naviair har sat bæredygtighed på dagsordenen

Naviair har sat bæredygtighed på dagsordenen. Vi vil reducere vores energiforbrug og CO₂-emissioner, og vi vil være med til at indfri FN's Verdensmål både på klimaområdet og det sociale område.

I 2019 blev der fra politisk side i Danmark vedtaget en ambitiøs klimastrategi og en ny klimalov, der skal sikre, at Danmark når i mål med at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 procent i 2030 sammenlignet med niveauet i 1990, samt at Danmark bliver klimaneutralt senest i 2050.

Der er også i 2019 indgået 13 klimapartnerskaber for at mindske klimaforandringerne – herunder ét med fokus på at reducere luftfartens udledning af CO₂. Fra europæisk side er der ligeledes store ambitioner for luftfarten om at nedbringe CO₂-udledningen på trods af åbenlyse udfordringer med at gå fra fossile

brændstoffer, som branchen har været afhængig af, til mere miljørigtige drivmidler. Det er derfor essentielt, at klimaudfordringerne adresseres på både globalt og nationalt niveau – og her spiller Danmark i sin helhed, erhverslivet, luftfartsbranchen og Naviair en vigtig og stor rolle.

Naviair skal med på den globale klimarejse – og være med til at fremme den. Naviairs medarbejdere skal med på rejsen. Vi skal som samlet virksomhed være med til at påvirke en bæredygtig samfundsudvikling og demonstrere det i den måde, vi driver vores forretning på.

Vi vil fortsat understøtte en branche, der binder verden sammen og sikrer tilgængelighed for erhverslivet. Der er derfor behov for innovative, bæredygtige løsninger – sammen med vores partnere og kunder – og gennem vores deltagelse i Luftfartens Klimapartnerskab, medlemskab

i Dansk Luftfart og vores samarbejde med lufthavne, luftfartsselskaber og luftfartens organisationer i EU tager vi derfor i disse år store skridt mod en mere bæredygtig luftfart gennem en række initiativer, der understøtter de nationale samt FN's mål for øget bæredygtighed.

Luftfarten understøtter mobilitet og tilgængelighed, som er nøgleordene i Naviairs forretningsstrategi "Rejsen 2023". På den baggrund har vi i 2019 igangsat en række samarbejder, projekter og initiativer for at sikre en bæredygtig udvikling af luftfarten – og en bæredygtig udvikling af Naviair.

Naviairs Rapport for Samfundsansvar 2019 giver et overblik over årets initiativer, der er gennemført og iværksat samt kommende målsætninger.

God læselyst
Carsten Fich
CEO

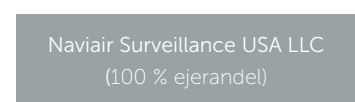
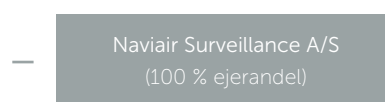
Koncernstruktur

pr. 31. december 2019

Modervirksomhed

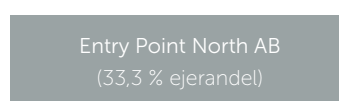
Konsoliderede dattervirksomheder

Andre værdipapirer og kapitalandele

Associeret virksomhed

Vores forretning

Om Naviair

Naviair er et statsligt infrastrukturselskab med status som selvstændig offentlig virksomhed ejet af den danske stat ved Transport- og Boligministeriet. Naviair varetager lufttrafikstyring, og det er os, der styrer det meste af trafikken i dansk luftrum. Vores kerneaktivitet er flyveledelse, og vi har aktiviteter og lokationer i både Danmark, Færøerne og Grønland.

Vi skaber værdi for luftfarten, samfundet og erhvervslivet, når vi sørger for mobilitet og tilgængelighed i det danske luftrum. Vi er 630 medarbejdere, og vi holder styr på ca. 800.000 flyvninger om året.

Antikorruption og bestikkelse

Naviair arbejder efter en række interne retningslinjer, som sikrer, at vi ikke, hverken direkte eller indirekte medvirker til bestikkelser og korruption.

> Side 39

Et energieffektivt Naviair

Vi vil nedbringe vores energiforbrug og øge andelen af vedvarende energi i Naviairs faciliteter og til Naviairs tekniske installationer.

> Side 16

Fokus på bæredygtig transport

Vi vil nedbringe brugen af køretøjer med fossile brændstoffer samt tilskynde samkørsel og brugen af offentlig transport.

> Side 24

NAVIAIR

N

Naviair med høje ambitioner

Vi har lagt nye strategier for, hvordan vi kontinuerligt skal arbejde med at reducere vores eget forbrug, være energieffektive, sikre bæredygtige løsninger og reducere luftartens klimapåvirkninger.

> Side 8

Verdensmålene i fokus

Med afsæt i vores strategi "Rejsen 2023" arbejder Naviair fokuseret med verdensmålene 7, 8, 9, 12, 13 og 15.

> Side 7

Vores bidrag til en bæredygtig luftfartsbranche

Gennem vores ydelser og services bidrager vi indirekte til at minimere luftfartens belastning af klimaet.

> Side 10

Samarbejde med Dansk Luftfart

Gennem stærke samarbejder bidrager vi til vores kunders og Dansk Luftfarts overordnede klimavision om at blive CO₂-neutral i 2050.

> Side 12

Et Naviair i balance

Vi har fokus på mennesker i vores virksomhed og arbejder med mangfoldighed, trivsel, ledelse, kompetenceudvikling og vores sociale ansvar.

> Side 26

Fokus på ressourceforbrug og genanvendelse

Vi reducerer Naviairs samlede ressourceforbrug og understøtter størst mulig genanvendelse af forbrugte ressourcer.

> Side 20

Nye skridt mod bæredygtig omstilling

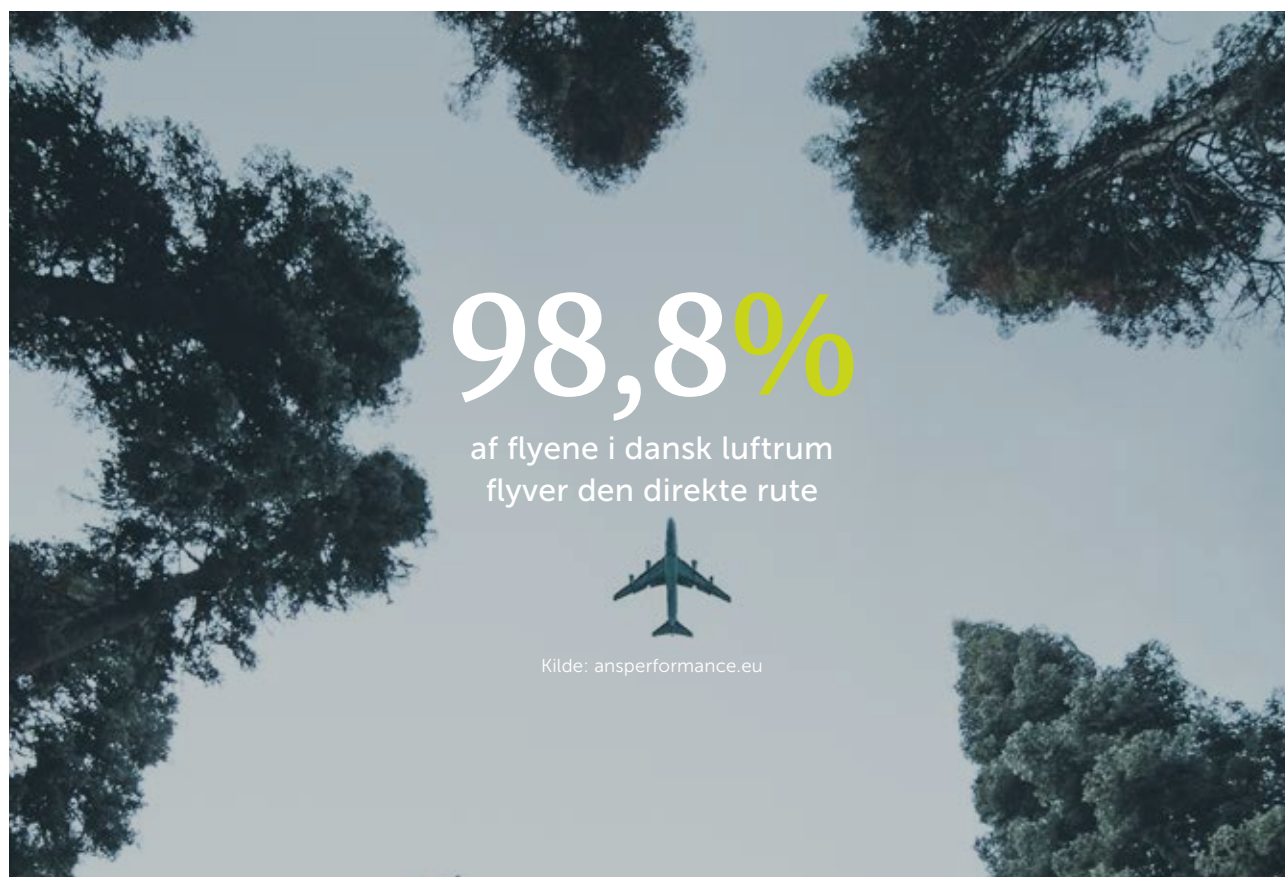
Naviair leder fly sikkert, effektivt og uden forsinkelser gennem det danske luftrum. Med det vigtige arbejde følger en central rolle i luftfartsbranchens værdikæde og som spiller i det globale arbejde for at nedbringe klimaforandringer.

Derfor er Naviair startet på en rejse. Vi kalder den "Rejsen 2023". En strategi, som tilsigter at fremme tilgængelighed og mobilitet i Danmark, og samtidigt imødekommer de udfor-

dringer og muligheder, fremtiden byder. Vores rejse indeholder fem pejlemærker, der skaber en sund balance mellem kort- og langsigtede målsætninger. Ét af de fem pejlemærker hedder "Bæredygtig omstilling". Med det mener vi, at vi vil forbedre Naviairs egen bæredygtighed og fremme bæredygtig luftfart. Vi har gjort det til et strategisk pejlemærke, fordi vi vil skabe et nyt, bæredygtigt Naviair med en ny kultur, social ansvarlighed og

bæredygtig tilgang til det at drive forretning – og fordi vi tror på, at vi skaber værdi for vores kunder og samfundet gennem fortsat tilgængelighed og mobilitet i det danske luftrum.

I 2019 har vi sat en bæredygtig retning. I 2020 vil vi omsætte det til konkrete målsætninger. Denne rapport giver overblik over årets resultater og de mål, vi har sat os for 2020.

Verdensmålene i fokus

FN har fastsat 17 mål for en mere økonomisk, social og miljørigtig, bæredygtig verden. Verdensmålene beskriver de udfordringer, som verdenssamfundet står over for og sætter en fælles global retning for, at vi i 2030 har en verden i balance. Den danske regering har forpligtet Danmark på de 17 Verdensmål i FN. Det bakker Naviair op om, og derfor er vi gået ind i arbejdet med at bidrage til at løfte FN's Verdensmål gennem den måde, vi i Naviair driver vores forretning på.

Vi har identificeret, hvilke af FN's Verdensmål, vi arbejder med, og hvilke mål det i fremtiden vil give mening og værdi at arbejde endnu mere med inden for alle de områder, der supplerer Naviairs strategi – og som giver værdi for Naviair som en ansvarlig og bæredygtig virksomhed.

Med afsæt i Naviairs strategi "Rejsen 2023", har vi i 2019 udarbejdet en liste over de mål, vi arbejder med i Naviair. Vi har foretaget en indledende analyse og en prioritering af de

verdensmål, hvor vi som virksomhed har størst påvirkning – og hvor vores kunder stiller de største krav til os.

Verdensmålene er en overordnet ramme til at sætte mening og retning på vores indsats i bæredygtig omstilling, men er også på længere sigt en mulighed for at arbejde med udvikling af vores forretning. Vi vil i de kommende år arbejde både strategisk og operationelt med verdensmålene.

Vi arbejder aktivt i de kommende år med de verdensmål, der handler om bæredygtig energi, ansvarligt og bæredygtigt forbrug og byggeri, samt bekæmpelse af klimaforandringer. Derudover arbejder vi i mindre grad med at indfri verdensmål 3, 4, 5, 10, 11, 14 og 17:

Verdensmål 7

Vi vil nedbringe vores energiforbrug og øge andelen af vedvarende energi i Naviairs faciliteter og til Naviairs tekniske installationer.

Verdensmål 8

Vi vil bidrage til samfundsøkonomien gennem øget mobilitet og tilgængelighed i Danmark.

Verdensmål 9

Vi vil tage ansvar for udviklingen af luftrumsstrukturen i Danmark, der sikrer mobilitet og tilgængelighed.

Verdensmål 12

Vi vil anvende ressourcer på ansvarlig og bæredygtig vis.

Verdensmål 13

Vi vil hjælpe hele sektoren med at blive miljørigtig ved at stille vores viden og data til rådighed, samt ved at gøre Naviair CO₂-neutral.

Verdensmål 15

Vi vil sikre bæredygtig renovering og indkøb af ydelser i forbindelse med renovering,

Et Naviair med høje ambitioner på klimaområdet

Forskning på klimaområdet viser, at tempoet for reduktionen af klimabelastningerne skal intensiveres. Derfor har vi i 2019 arbejdet på at skærpe vores ambitioner – både hos os selv

og i høj grad også sammen med vores partnere og kunder. Vi vil bidrage til en bæredygtig transformation af luftfarten ved at tage medansvar for en reduktion af CO₂-udledningen

i luftfartsbranchen og samarbejde med politikere, forskere, naboer og organisationer om en bæredygtig luftfart i Danmark.

Vi vil være frontløbere inden for bæredygtig omstilling af luftfarten ved at:

- sænke Naviairs CO₂-aftryk betydeligt frem mod 2023 og bidrage aktivt til, at hele luftfartsektoren er CO₂-neutral i 2050, inklusive os selv.

- sikre en bæredygtig tankegang hos alle medarbejdere – og at bæredygtighed konsekvent tænkes ind i indkøb, kontrakter, nybyggeri og renowering.

- arbejde tæt sammen med kunder, brugere og leverandører om udvikling af miljørigtige initiativer.

Vi har strategier for, hvordan vi kontinuerligt skal arbejde med at reducere vores eget forbrug, sikre bæredygtige løsninger og reducere klimapåvirkninger. Derudover har vi strategier for, hvordan vi arbejder med at fremme en stærk miljøprofil, tankegang og adfærd hos alle medarbejdere, samt sikrer, at miljøforhold

konsekvent tænkes ind og prioriteres ved indkøb, kontrakter, nybyggeri, renowering og genbrug.

På baggrund af strategierne har vi defineret konkrete handlinger for at sikre en bæredygtig udvikling frem mod 2023. Fra side 14 kan du læse mere om, hvilke initiativer vi arbejder

med. Handlinger bliver løbende tilpasset de muligheder, der byder sig for at foretage miljørigtige prioriteringer for Naviair i samarbejde med kunder, brugere af Naviairs ydelser og leverandører.

Vi arbejder for:

- et miljørigtigt Naviair med fokus på et minimalt ressourceforbrug og øget genanvendelse.

- et Naviair, der foretager miljørigtige indkøb.

- et Naviair med fokus på bæredygtig transport.

- et ressourceeffektivt Naviair med fokus på bæredygtig renowering.

- et energieffektivt Naviair.

- et Naviair der bidrager aktivt til vores kunders klimaambitioner.

> læs mere fra side 14

Vi har oprettet en ny miljøorganisation i Naviair, hvor der er dedikerede kræfter til arbejdet med at implementere og forankre Naviairs nye miljøstrategi. Miljøafdelingen udvikler og driver Naviairs miljøstrategi i tæt samarbejde med den øverste ledelse

og organisationen i sin helhed – og det konkrete arbejde strækker sig blandt andet over energioptimering, miljølovgivning, indkøb, leverandørstyring, forretningsetik og økonomi på tværs af Naviairs værdikæde.

Vores nye organisering omkring miljøarbejdet – og ledelsen af dette – er essentiel for at sikre forankring, fremdrift, implementering og konkrete resultater på et område, hvor vi, sammen med vores kunder, vil sikre fremdrift mod en mere bæredygtig luftfart.

Sustainability Committee

Naviair ønsker at lede sin virksomhed med udgangspunkt i sin forretningsstrategi i kombination med kravene i FN's Verdensmål. Derfor har vi oprettet en Sustainability Committee for at fremme og koordinere udvikling og implementering af miljø- og bæredygtighedsinitiativer på tværs af Naviair, der tager afsæt i indfrielsen af FN's Verdensmål. Formålet med Sustainability Committee er at være i stand til at prioritere og skabe fremdrift i forankringen af miljø- og bæredygtighedsinitiativer i hele Naviairs værdikæde.

Medlemmerne udgøres af Naviairs direktion.

Sustainability Arbejdsgruppe

Der er etableret "Arbejdsgruppe for Sustainability", der udvikler og anbefaler initiativer, der understøtter indfrielsen af FN's Verdensmål. Arbejdsgruppen er oprettet for at sikre en bred involvering af hele organisationen. Med både et internt og eksternt perspektiv fx i forhold til partnere og leverandører, udvikler og foreslår gruppen initiativer, der kan understøtte verdensmålene og de underliggende krav.

Gruppen er derfor sammensat af repræsentanter fra flere dele af Naviairs organisation.

Medarbejder Advisory Board

Det er første gang, at vi i Naviair prøver et setup, hvor 17 nøglepersoner i organisationen får en særlig rolle som sparringspartnere og direkte rådgivere til en del af vores strategiudvikling. Vores strategi "Rejsen 2023" rummer mange aspekter, og det nye Advisory Board har fået en særlig rolle, når der handler om at forankre bæredygtighed, miljøinitiativer og sikre, at vi er med til at indfri FN's Verdensmål. Naviairs Medarbejder Advisory Board er repræsenteret af store dele af organisationen, fra provinsenheder til København, fra administration til teknik og flyveledelse.

Det er særligt vigtigt, da den bæredygtige omstilling favner os alle – og kræver bred involvering og forankring.

Overstående illustrerer Naviairs organisering omkring arbejdet med miljø og bæredygtighed.

Vores bidrag til en bæredygtig luftfartsbranche

Gennem vores klimaarbejde arbejder vi på indirekte at minimere den del af luftfartens belastning af klimaet, som vi gennem vores ydelser og services giver luftfartsselskaberne mulighed for at vælge at reducere. Samtidig arbejder vi altid på at udnytte mulighederne for at medvirke til en positiv klimaindsats. Arbejdet gennemføres i løbende dialog og samarbejde med vores kunder, og vi deltager i miljø- og klimaarbejdet i en række sammenhænge, blandt andet i COOPANS, CANSO og Single European Sky. Med udgangspunkt i Dansk Luftfarts Klimaplan, Regeringens Klimaplan samt Eurocontrol og IATA's fælles Flight Efficiency Plan

fortsætter vi arbejdet med at udvikle og sikre fleksibel brug af luftrummet globalt gennem:

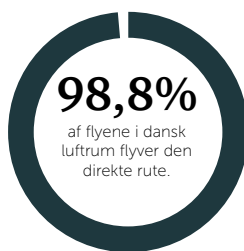
- Korte ruter, direkte ruteføring mod destinationen og brændstoføkonomiske flyvehøjder.
- Minimal ventetid på jorden med motorer i drift gennem effektiv trafikafvikling på lufthavnene.
- Mulighed for brændstofbesparende indflyvninger til lufthavne, hvor Naviair leverer tårnkontrolltjeneste.

På alle de mest brændstofreducerende indsatsområder er vi langt fremme med udviklingen og brugen af nye trafikkoncepter. Det gælder både inden for fri planlægning af fly-

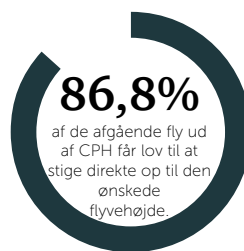
veje, hurtig opstigning til marchhøjde (Continuous Climb Operations), brændstofbesparende indflyvninger til lufthavnene (Continuous Descent Operations), Extended Arrival Management og Required Navigation Performance.

Selvom trafikkoncepterne fungerer som en fast integreret del af den måde, vi udøver flyveledelse på, har vi konkrete målsætninger for vores indsatser: Vi vil samlet set være i top-5 i Europa på alle de lufthavne, hvor vi opererer. Det er vi i dag, og det vil vi forblive i 2020. Det kræver en fortsat indsats.

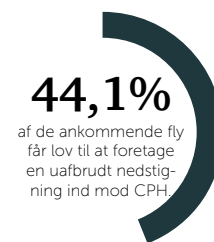
"Cleared Direct"

"Continuous Climb"

"Continuous Descent"

"level flight - departure"

12 sekunder er den tid, som et afgående fly ud af CPH flyver i "level flight" på vej mod ønsket flyvehøjde.

"level flight - arrival"

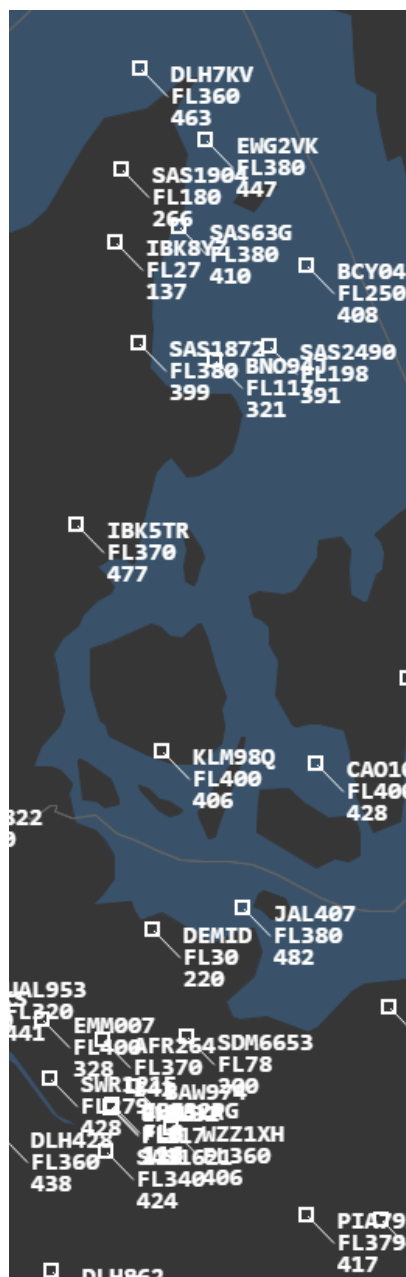
72 sekunder er den tid, som et ankomende fly på vej ind mod landing på CPH flyver i "level flight".

Optimering af trafikkoncepter

Vi søger altid at optimere vores processer, så vores kunder får mulighed for at flyve miljørigtigt og sikkert på én og samme tid. Ved at tilbyde fri planlægning af flyvevej i det dansk-svenske luftrum medvirker vi indirekte til at reducere luftfartens udledning af CO₂. Der har været fri planlægning af flyvevej i den dansk-svenske FAB siden 2011, og siden har vi deltaget aktivt i det internationale samarbejde om at udvide området med fri planlægning af flyvevej. I dag er det udvidet til at omfatte hele det nordiske område.

Gennem Borealis – et samarbejde mellem lufttrafikstyringsselskaberne i Danmark, Sverige, Norge, Finland, Estland, Letland, UK, Irland og Island – medvirker vi til en yderligere udbredelse, så hele det nordeuropæiske område efter planen vil være omfattet i 2021. Beregninger fra Eurocontrol viser, at fri planlægning af flyvevej i det nordeuropæiske område samlet set kan reducere luftfartsselskabernes CO₂-udledning med 47.000 ton pr. år og 210.000 ton NO_x-udledning pr. år. Samtidig vil selskaberne samlet set kunne spare 15.000 ton brændstof pr. år, hvilket er beregnet til at give en årlig besparelse på 158 mio. kr. Hvis selskaberne vælger at benytte sig af frie flyveveje, bidrager Naviair altså indirekte med en betydelig reduktion af CO₂-udledning.

Naviair kan medvirke direkte til luftfartsselskabernes klimaaftryk, i det omfang Naviair er direkte årsag til begrænsninger i den maksimale kapacitet og/eller fleksibiliteten i form af forsinkelser i luften eller udgivne restriktioner i form af længere flyveveje.

Verdensomspændende indsats for nedbringelse af CO₂-emissioner

På det globale plan medvirker Naviair til at skabe grundlaget for betydelige fremtidige reduktioner i udledningen af CO₂ gennem partnerskabet i Aireon. Med Aireons satellitbaserede overvågning får lufttrafikstyringsselskaberne adgang til fuld overvågning af flytrafikken over hele kloden. Sikkerhedsafstandene kan derfor reduceres, så flytrafikken over oceaner, ørkener og andre fjerne egne kan afvikles langt mere effektivt end hidtil, blandt andet fordi flyene kan opnå en række højde- og kurskorrektioner undervejs, så de kan udnytte de optimale vindforhold. Yderligere giver en fuld flyovervågning mulighed for at etablere en langt mere fleksibel rutestruktur end hidtil. Den forbedrede overvågning er et stort fremskridt for lufttrafikstyringen.

Ud over de sikkerhedsmæssige fordele giver systemet også lufttrafikstyringsselskaberne mulighed for at udnytte luftrummet langt mere effektivt end i dag. Dermed kan luftfartsselskaberne spare brændstof og flyvetid, og miljøet bliver sparet for betydelige mængder af CO₂. Helt konkret viser en beregning gennemført af NAV Canada, at der på denne baggrund er betydelige økonomiske og miljømæssige gevinster at hente. Globalt vil flere end 900.000 interkontinentale flyvninger årligt få fordele af bedre overvågning. Det vil medføre en årlig reduktion af drivhusgasser i CO₂-ækvivalenter på mere end 10 mio. ton og besparelser på brændstof på over 1 mia. kr. Det er vores målsætning i alle vores ydelser at give kunderne det miljømæssigt bedste valg uden dog at gå på kompromis med sikkerheden.

Samarbejde med kunder og Dansk Luftfart

Vi ønsker at bidrage til vores kunders og Dansk Luftfarts overordnede klimavision om at blive CO₂-neutral i 2050. Det er en vision, som rækker mange år frem i tiden, og som kræver en stor indsats på tværs af alle virksomheder, der opererer i og rundt om lufttrafikken, herunder luftfartsselskaber, groundhandlere, forpagtere, udbydere af transport til lufthavnene i Danmark og ikke mindst Naviair. Vi bidrager blandt andet konkret i:

- "Miljø og Trafik", der er et tværfagligt samarbejde mellem CPH, SAS og Naviair, som udmønter sig konkret i en fælles klimastrategi.
- Luftkvalitetsprogrammet med CPH.
- Regeringens Klimapartnerskab.
- Dansk Luftfarts Klimavision.

I 2019 har vi indledt et samarbejde med Aalborg Lufthavn og Billund Lufthavn om at udvikle bæredygtige ind- og udflyvningskoncepter på lufthavnene. Vi har et tæt samarbejde med lufthavnene, SAS og KLM-Air France om at implementere koncepterne i 2020. I 2020 forventer vi ligeledes at udvide samarbejdet om bæredygtige ind- og udflyvningskoncepter til de øvrige lufthavne, hvor Naviair afvikler trafik.

På EU-niveau indgår vi aktivt i arbejdet om udviklingen af et European Sustainable Aviation Roadmap gennem vores deltagelse i CANSO, samt European Aviation Sustainability CDO/CCO Taskforce, der har fokus på at udbrede brugen af Continuous Climb Operations og Continuous Decent Operations og dermed spare

selskaberne for betydelige mængder brændstof. Derudover indgår vi i en ny Environmental Working Group, der skal udvikle og arbejde med nye koncepter inden for bæredygtig trafikafvikling på tværs af europæiske landegrænser.

Naviair indgår i Luftfartens Klimapartnerskab

I 2019 indgik regeringen 13 klimapartnerskaber med erhvervslivet, der spænder fra energi over fødevarerproduktion til transport. I partnerskaberne har hver branche til opgave at definere, hvordan den kan og vil mindske sit klimaaftryk frem mod 2030. Med de nye klimapartnerskaber kommer erhvervslivet til at spille en hovedrolle i den bæredygtige omstilling.

Luftfarten har en stor betydning for Danmarks samfundsøkonomi, fordi den tilgængelighed, som luftfarten sikrer og skaber, understøtter en stor værdi gennem øget mobilitet, videnuddeling, nye handelsrelationer og turisme. Derfor er vi indtrådt i ét af de 13 partnerskaber, nemlig "Luftfartens Klimapartnerskab", der skal sikre en mere bæredygtig luftfart.

Vores mål er at bidrage til Luftfartens Klimapartnerskab med vores ekspertise og være med til at bidrage til konkrete reduktionstiltag, som sektoren selv skal foretage.

Brancheforeningen Dansk Luftfart

Brancheforeningen Dansk Luftfart (BDL) er samlingspunkt for virksomheder, som er aktive inden for dansk luftfart. Foreningen arbejder for at sikre det danske luftfartserhverv en central rolle i den vækst og udvikling, som den globale udvikling fører med sig. Foreningen ønsker også at bidrage aktivt til løsninger på de udfordringer, udviklingen medfører. Brancheforeningens medlemskreds tegnes af Naviair, luftfartsselskaber, lufthavne, helikopter- og air-taxiselskaber, luftfartsskoler og andre luftfartsrelaterede virksomheder. BDL blev stiftet i maj 2010 og er medlemsforening i Dansk Industri.

Ambitiøst klimaudspil fra en samlet luftfartsbranche

Naviair tager i samarbejde med Brancheforeningen Dansk Luftfart et stort skridt for en stærkere klimainsats. I 2019 lancerede brancheforeningen et fælles klimaudspil, der indeholder målrettede initiativer, som sikrer et CO₂-neutralt dansk luftfartserhverv i 2050.

Læs mere på: www.dansk-luftfart.dk

Samarbejde med Københavns Lufthavn

I alle lufthavne, hvor Naviair afvikler trafikken, er der fastsat klare støjrestriktioner, som sikrer omgivelserne imod unødvendige støjgener fra luftfarten. Vi følger naturligvis restriktionerne nøje og medvirker i øvrigt aktivt til at nedbringe støjen i og omkring lufthavnene gennem anvendelse af de mest hensigtsmæssige trafikprocedurer.

Derudover har vi sammen med de lufthavne, hvor vi afvikler trafik, i 2019 skærpet opmærksomheden på nabokommunikation og miljøet omkring lufthavnene – både hvad angår nedbringelse af støj samt niveauet af ultrafine partikler.

Naviair har sammen med CPH arbejdet på at mindske eksponeringen af de farlige partikler over for de ansatte og naboer igennem længere tid og har i 2019 sammen med de øvrige parter, der arbejder i Københavns Lufthavn udarbejdet en konkret handlingsplan.

Handlingsplanen indeholder 24 konkrete tiltag, og der er nedsat tre arbejdsgrupper (Adfærd, Grønt Grej og Forskning), hvor Naviair deltager. Fælles for de 24 handlinger er, at de skal reducere mængden af ultrafine partikler på og omkring lufthavnen. Arbejdet fortsætter i 2020.

De 5 primære opgaver, vi har arbejdet med i 2019, er følgende:

- Kampagner med fokus på tomgangsregulativet for køretøjer og brug af APU.
- "Single Engine Taxi".
- Udfasning af dieselkøretøjer for at nedbringe antallet af ultrafine partikler på forpladsen.
- Tilbud om åndedrætsværn til medarbejdere i CPH.
- Luftkvalitetsinformationssystem; et modelleringsværktøj, som både kan bidrage med CO₂-opgørelse for lufthavnen og modellere, hvordan luftkvaliteten vil være ved forskellige vejrforhold.

Vi forventer ligeledes i 2020 at starte lignende initiativer på de øvrige lufthavne, hvor vi afvikler trafik.

Resultat af samarbejde med Københavns Lufthavn i 2019

Reduktion af antallet af ultrafine partikler på forpladsen.

Miljørigtige push back.

Krav til grønt grej på lufthavnen og dermed en udfasning af dieselmotorer.

Krav om at flymotorer skal slukkes straks efter ankomst til standplads.

Krav om at fly kører taxi på så få motorer som muligt.

Vores direkte klimapåvirkning

Naviairs direkte klimaaftryk stammer fra forbrug af energi og ressourcer ved indkøb, drift og vedligehold samt bortskaffelse. Hertil drift og vedligehold af egne faciliteter og administration i bred forstand.

Vores langsigtede mål er at være CO₂-neutrale. I en branche i vækst er vores holdning, at vi har et særligt ansvar for at nedbringe vores CO₂-udledning. At mindske vores

klimapåvirkning er en vigtig og integreret del af vores handlinger, og det er vores mål til enhver tid at nedbringe vores energiforbrug mest muligt. Naviair har mange store og energiforbrugende anlæg, og med aktiviteter døgnet rundt på alle årets dage, har vi derfor et betydeligt behov for energi. Vi anvender blandt andet energi til vores tekniske anlæg, der kræver energi til både drift og køling.

På de følgende sider kan du læse mere om vores energimål og et energieffektivt Naviair, samt vores mål for 2020.

Pilotprojekt: Offentlig transport

Vi arbejder aktivt for at nedbringe vores CO₂-aftryk. Derfor starter Naviair i marts 2020 et pilotprojekt sammen med vores nabovirksomhed Satair og Tårnby Kommune. Målet er at øge antallet af medarbejdere, der tager offentlig transport på arbejde. Forbindelsesmulighederne til vores arbejdsplads i Kastrup er ikke optimale, og interne undersøgelser viser, at mange tager bilen i stedet for at tage offentlig transport – på trods af, at de gerne vil lade bilen stå, hvis de offentlige transportmulighederne var bedre.

Derfor afprøver Naviair sammen med Satair to ting:

- Opsamlingspunkter ved Tårnby Station og Løjtegårdsvej
- En shuttlebus, der kører fra Københavns Lufthavn til Satair og Naviair og tilbage.

Forsøgsordningen er planlagt testet henover foråret og sommeren 2020 i samarbejde med Tårnby Kommune. Kan vi øge antallet af medarbejdere, der benytter sig af offentlig transport, vil vi arbejde for en permanent ordning.

Naviairs CO₂-udslip skal måles

Fra 1. januar 2020 begynder Naviair at måle vores konkrete CO₂-udslip, så vi får et klart billede af vores totale CO₂-udledning for på den måde at kunne gøre tiltag for at reducere udslippet.

Vores udregning er baseret på en model, der bygger på den internationale standard Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen) og indeholder en omfattende database, der dækker udledningsfaktorer på verdensplan. GHG-protokollen er det mest benyttede redskab inden for håndtering af drivhusgasser. Ved hjælp af CO₂-regnskabet kan vi identificere, prioritere og spore energibesparende tiltag bedre, end vi gør i dag og komme i mål med at blive CO₂-neutrale i 2030.

Et energieffektivt Naviair

Ambition

Vi vil nedbringe vores energiforbrug og øge andelen af vedvarende energi i Naviairs faciliteter og til Naviairs tekniske installationer.

Hvorfor er det vigtigt?

Grøn el står som en af løsningerne på klimaudfordringerne. Det rejser spørgsmålet: Kan vi etablere grøn elproduktion hurtigt nok? Der findes ingen politisk strategi for, hvordan vi sikrer, at elnettet kan muliggøre en elektrificering af varmepumper og elbiler. Og der er endnu intet politisk mål for, hvilken service eldistributionsnettet skal kunne levere i en fremtid med markant øget elektrificering. Derfor har Naviair fokus på at sikre en effektiv forbrugsplanlægning og være med til at skabe muligheder for nye lagringsteknologier på de sites, hvor vi afvikler trafik. Naviair vil udforske potentialet for elektrificering i form af for eksempel el til varmepumper og infrastruktur til elbiler som erstatning for fossile brændsler.

Naviair er indstillet på at minimere belastningen af eldistributionsnettet og være en medspiller i fremtidens smartstyring af forbrug. Det er afgørende, at Naviair tilpasses fremtidens investering med fokus på maksimalt udjævning af elforbrug over døgnet.

Mål for 2019

- Samarbejde med interessenter om at etablere anlæg til produktion af vedvarende energi i tilknytning til Naviairs faciliteter og tekniske anlæg.
- Nyt energioptimeret ventilationsanlæg i TWR W.
- Energiscreening af samtlige ventilationsanlæg i Naviairhuset.
- Etablering af LED-belysning i fællesgange og -områder samt i vores kontrolcentralen med døgnrytme-styring.
- Etablering af nye køleanlæg med energibesparende varmepumper på vores eksterne lokationer.
- Etablering af 16 ladeudtag i TWR Syd og Naviairhuset.

Fremdrift i 2019

Vi har i 2019 fået fortaget en energiscreening af samtlige ventilationsanlæg i Naviairhuset i Kastrup. Energiscreeningsrapporten viser, at Naviair potentielt kan reducere energiforbruget til ventilationsanlægene med op til 50 procent. I 2020 går vi derfor i gang med at indfri potentialet.

Vi har ligeledes udvidet vores energiopsamlingsystem, hvilket gør det muligt at være på forkant med utilsigtet energispild, som kan forekomme i vores tekniske anlæg.

I 2020 bliver der installeret solcelleanlæg, som årligt vil producere 67 MWh pr. år. Vi vil i forlængelse af analysearbejdet, og i forbindelse med energiscreeningen, de kommende år derfor både nedbringe vores energiforbrug samt sikre, at den energi, vi bruger, er bæredygtig via vores solcelleanlæg.

I 2019 var vores elforbrug i København på 5.376 MWh mod 5.521 MWh i 2018. Faldet i forbruget skyldes primært vores kølestrategi og de deraf følgende omlægninger, samt udskiftning af lyskilder til LED. I 2016 udskiftede vi vores kølemaskiner til mere energieffektive maskiner og nedlagde decentrale køleanlæg. I 2017 tog vi den første del af et nyt grundvandskøleanlæg i drift, og dette kan ses på elforbruget både i 2017, 2018 og 2019. Vi forventer, at vi kan reducere vores årlige energiforbrug med ca. 500 MWh. Samtidig er det forventningen, at vi kan reducere vores CO₂-belastning med omkring 275 ton årligt i forhold til sammenligningsåret 2015.

Vores varmeforbrug i København var i 2019 på 3.057 MWh mod 3.554 MWh i 2018.

Mål for 2020

- Som minimum at reducere energiforbruget med 5 procent gennem kontinuerligt energioptimeringsfokus i kommende projekter.
- Forbedre "forbrugskulturen" ved at synliggøre energiforbruget i Naviair.
- Optimere overvågning og visualisering af fejl på driftstekniske anlæg, som kan udgøre potentielt energispild.
- Installation af solcelleanlæg til af dække minimum 10 procent af Naviairhusets elforbrug.
- Reducere energiforbruget til indeklima med 25 procent.
- Gennemføre energisyn af Naviairhuset med tilhørende forbedringsforslag til energioptimering. Alle forslag med en tilbagebetalingstid på maksimalt 5 år realiseres i efterfølgende budgetår.

Verdensmål 7

Vi vil bidrage til at indfri FN's Verdensmål 7: "Bæredygtig energi" ved at nedbringe vores forbrug og benytte grønne energikilder.

Et bæredygtigt år

Vi har sat os for, at Naviair måned for måned skal være mere bæredygtig. Naviairs Medarbejder Advisory Board har udarbejdet 12 konkrete, bæredygtige bud på, hvordan Naviair – og medarbejderne selv kan bidrage aktivt og blive mere bæredygtig i 2019-2020. Initiativet hedder "Et bæredygtigt år" og kalenderen startede i september 2019.

"Fokus på bæredygtighed og klimaforandringer er noget vi alle må og skal tage stilling til – og det skal jo ikke kun foregå privat eller i weekenden. Jeg synes, det er helt naturligt at udveksle gode idéer på arbejdspladsen om et bedre miljø, og mange af de idéer kan vi selv omsætte. Det er ikke kun fly, der udleder CO₂ – både virksomheden og personale kan også bidrage – og her bliver "et bæredygtigt år" meget relevant", siger Jesper fra Naviairs Medarbejder Advisory Board.

Et Naviair med fokus på bæredygtig renovering

Ambition

Vi vil sikre, at byggeri og renovering bliver gennemført med tanke på energiforbrug og bæredygtighed.

Hvorfor er det vigtigt?

Bæredygtig renovering handler om at tænke langsigtet i forhold til drift og vedligehold. Hvert år øges den danske bygningsmasse med ca. 1 procent målt i areal. Det handler derfor ikke kun om at udvikle "nyt i det nye", men i lige så høj grad om at udvikle det, der allerede er. Den udvikling er nødvendig, hvis energiforbruget til bygningsdrift, der i dag udgør ca. 40 procent af det samlede energiforbrug i Danmark, skal reduceres.

Derfor er det vigtigt, at vi i Naviair sikrer optimal udnyttelse af ressourcer, har en produktion med lave miljøomkostninger og en energirigtig drift. Når byggeri og renovering bliver gennemført med tanke på energiforbruget, giver det en energirigtig drift i fremtiden.

Mål for 2019

- Nedbringe CO₂-udledningen gennem miljørigtige, energibesparende tiltag.
- Stille krav til vores leverandører om et højt kvalitetsniveau i udførelsen af bygnings- og renoveringsopgaver, der sikrer en lang levetid og begrænser ressourcer til drift og vedligehold.

Fremdrift i 2019

I 2019 er taget på store dele af vores bygning "Naviairhuset" i Kastrup blevet udskiftet. I den forbindelse er taget blevet efterisoleret, og vi har øget højden på isoleringen og dermed reduceret det fremtidige varmetab og CO₂-udledning.

Vi har generelt indtænkt cirkulær økonomi i alle renoveringer i 2019 – og i årets ombygning af vores kontorfaciliteter i Naviairhuset, er materialevalget truffet ud fra produktens miljømærker og kvalitet. Alle malerprodukter er fra en leverandør, der opfylder kravene til EU-miljø-

mærket Blomsten. Vinylbelægningen kommer fra en producent, hvis gulvbelægninger er dokumenteret CO₂-neutrale. Derudover har vi blandt andet genbrugt døre, lamper, ventilation og lofter, hvor det er muligt i vores renoveringsarbejde. Fx er alle glasvægge monteret således, at de nemt kan demonteres og genbruges.

Overskydende byggematerialer bliver sat i depot og kan anvendes ved fremtidige renoveringer for at minimere ressourceforbruget fremadrettet.

Mål for 2020

- Prioritere den samlede miljøbelastning som tildelingskriterie ved udbud af bygnings- og renoveringsopgaver i overensstemmelse med affaldshierarkiet i rækkefølgen: Genbrug, genanvendelse, almen nyttiggørelse og bortskaffelse.
- Optimere udnyttelse af eksisterende faciliteter.

LED-belysning med døgnrytmer

I løbet af efteråret 2019 blev lysstofrørene i Naviairs kontrolcentral udskiftet med LED-belysning. Ud over en stor besparelse på i elforbruget, er loftsbelysningen styret af en døgnrytme. Det betyder, at lyset om dagen efterligner et mere naturligt dagslys, og det ændres over døgnet til et mere gulligt lys om natten.

Det er sundere for menneskets biologiske døgnrytme og derved en værdifuld helbreds faktor for personalet, der har skiftende vagter over hele døgnet i et lokale med kunstig belysning.

Verdensmål 15

Vi vil sikre bæredygtig renovering og indkøb af ydelser i forbindelse med renovering, som bidrager til at indfri FN's Verdensmål 15: "Livet på land".

Et Naviair med fokus på et minimalt ressourceforbrug og øget genanvendelse

Ambition

Vi vil reducere Naviairs samlede ressourceforbrug og understøtte genanvendelse af forbrugte ressourcer.

Hvorfor er det vigtigt?

"Man skal ikke smide guld på gaden", siger et gammel mundheld. Guld er penge værd, og derfor behandler vi det med respekt og omtanke. Verden har ikke uanede ressourcer. Derfor skal vi indrette vores hverdag og arbejdsdag, så vi forbruger mindre. Og det vi ikke bruger og ender med at smide væk, skal vi give nyt liv. Derfor tager Naviair et ansvar for, at vi som virksomhed støtter op om både de processer, der forebygger affald samt sikrer, at det vi forbruger, genanvender vi. Naviair har en rolle i forhold til egne indkøb og indgår i leverandøraftaler med virksomheder, der ønsker at tage ansvar for en fremtid med en bedre udnyttelse af ressourcerne.

Mål for 2019

- Gennemføre planlagte miljøinitiativer, der reducerer Naviairs forbrug af energi og ressourcer.
- Stille krav til leverandører om miljømærkning af varer og ydelser samt medgået ressourceforbrug til fremstilling, drift og bortskaffelse.
- Prioritere bortskaffelse i overensstemmelse med affaldshierarkiet i rækkefølgen: Genbrug, genanvendelse, almen nyttiggørelse og bortskaffelse.

Fremdrift i 2019

Som led i vores nye miljøstrategi, har vi i 2019 gennemført en større oprydning og indsamling af ubrugte kontorartikler og møbler. Disse kontorartikler er blevet lagt til genanvendelse til internt brug. Vi har også fjernet engangsservice i virksomheden – på denne måde får Naviair reduceret plast og papforbruget. Derudover er mange møbler blevet genbrugt, hvor det er muligt i huset, og derved er der sparet på indkøb af nye møbler. Hertil har Naviair opkøbt møbler, som er recirkuleret fra en anden virksomhed.

Der er i kantinen arbejdet med at mindske forbruget af råvarer samt at udnytte hele råvaren i langt større grad. Desuden arbejdes der kontinuerligt med at tilpasse buffeten til det antal, der er på arbejde. Dette er med henblik på at reducere madspild og øge brugen af råvarerne til fulde i en virksomhed med 24/7-bemanning.

Der er i 2019 blevet arbejdet aktivt med at sikre korrekt affaldssortering, øge andelen af genbrug, samt korrekt genanvendelse og bortskaffelse af affald. Hvor der førhen har været en enkelt affaldsspand uden sortering til hver enkelt medarbejder, er der i dag færre centrale affaldsstationer, hvor affald skal sorteres direkte. Naviair har ved at indføre affaldssortering kunnet reducere antallet af affaldsspande fra 338 til 38 affaldsstationer. Det er med til at nedbringe brugen af plastposer samt skåne rengøringspersonale for mange uhensigtsmæssige arbejdspositioner med mange gentagne bevægelser.

Affaldssortering #bæredygtigoktober

I oktober blev der taget helt nye skridt i ønsket om øget genanvendelse og affaldssortering. Alle personlige papirkurve i Naviairhuset blev fjernet og erstattet af små og større affaldsstationer på fællesarealerne. Stationerne med henholdsvis tre og fire rum til sortering blev introduceret i oktober måned i forbindelse med Naviairs kampagne "Et bæredygtigt år".

Mål for 2020

- Lade miljømærkninger og det medgående ressourceforbrug ved indkøb af alle varer og ydelser set over en samlet levetid fra anskaffelse til bortskaffelse indgå i valg af leverandør. Målet er gældende for alle områder og leverandører.
- Stille krav til leverandører om, at varer og ydelser i størst muligt omfang skal produceres på baggrund af genanvendelige materialer og ressourcer. Målet omfatter alle nye leverandører. Desuden skal minimum 20 procent af det eksisterende indkøb, målt på omkostning, revideres og genforhandles, hvor det er muligt at opnå mindre miljøpåvirkning.
- Øge andelen af genanvendelse af udtjente produkter enten ved videresalg eller ved aftaler med virksomheder, der genbruger, nyttiggør eller bortskaffer på den mest miljørigtige måde.
  - Gældende for 80 procent af vores IT-udstyr
  - Gældende for 20 procent af vores møbler
- Nedbringe vores usorterede affaldsmængde af brændbart med 40 procent. Svarende til en reduktion på ca. 25 ton.

Verdensmål 12, 14 og 15

Vi vil bidrage til at indfri FN's Verdensmål 12: "Ansvarligt forbrug og produktion", 14: "Livet i havet" og 15: "Livet på land" ved at reducere Naviairs samlede ressourceforbrug og understøtte genanvendelse af forbrugte ressourcer.

Et Naviair, der foretager miljørigtige indkøb

Ambition

Vi vil sikre, at miljøforhold og bæredygtighed konsekvent tænkes ind og prioriteres ved indkøb og udbud.

Hvorfor er det vigtigt?

Naviair ønsker at påtage sig et medansvar for en bæredygtig udvikling. Derfor vil vi gennem vores indkøbsproces udnytte vores indkøbsvolumen til at understøtte en bæredygtig omstilling ved at stille miljøkrav i indkøb og udbud. Naviair bidrager gennem vores indkøbsstrategi til at støtte den miljørigtige del af markedet.

Under hensyn til pris og kvalitet køber Naviair derfor de produkter og serviceydelser, som i deres livscyklus – fra råvarer til produktion, brug, bortskaffelse og recirkulering er mest miljørigtig. Hensynet til miljøet inddrages på lige fod med andre hensyn, når Naviairs indkøb og udbud planlægges og gennemføres.

Mål for 2019

- Stille relevante miljøkrav til produkter ved indkøb samt sikre, at kravene overholdes.
- I udbud, kontraktindgåelse og indkøb vælge produkter og serviceydelser, der under produktion, brug og bortskaffelse er mest miljørigtige.

Fremdrift i 2019

Hensyn til miljøet er blevet indskrevet i vores indkøbsproces på lige vilkår med de øvrige krav. Vi har udarbejdet en ny indkøbsproces, hvor alle indkøb skal foretages gennem en central indkøbsfunktion, således at vi sikrer, at de dele i indkøbsprocessen, der omhandler miljøhensyn, bliver overholdt. Centralisering af indkøb er et stadigt igangværende projekt, som vi vil arbejde videre med i 2020.

I forbindelse med EU-udbuddet af vores kantineservice, har vi øget vores krav til brug af økologi og vægtet højt, at der bliver benyttet en høj andel af lokale råvarer. Vi har også stillet høje krav til menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og plantelivet samt ressourceforbrug og affaldsbortskaffelse.

På de centrale leverandøraftaler for rengøring, kontorartikler, måtteservice samt kaffe- og te-ordninger, har vi revideret vores aftaler således, at de afspejler vores Politik for samfundsansvar. Derfor har vi stillet krav til fx varenes klimaaftryk ved produktion samt krav til optimering af logistik og kørselsmønstre.

Vi har i 2019 forbedret vores klimaaftryk på følgende:

- Alt printpapir er 100 procent genanvendt.
- Alt toiletpapir og papirhåndklæder er 100 procent genanvendt.

- Indgået bæredygtig kaffeaftale, der omfatter 100 procent økologiske produkter og er produceret med hensyntagen til lokalsamfund og ydelse af mikrolån til kaffebønder i Honduras.
- Leverandøren af møbler er skiftet til en leverandør, der arbejder med bæredygtighed i alle aspekter af deres produkters livscyklus fra råvarer til produktion.

Mål for 2020

- Prioritere valg af leverandører, der er miljøcertificerede samt prioritere indkøb af de produkter og serviceydelser, som i deres livscyklus – fra råvarer til produktion, brug, bortskaffelse og recirkulering – er mest miljørigtige.
- Løbende øge andelen af indkøb af miljømærkede produkter og serviceydelser ved at stille krav til nye leverandører og ved at revidere minimum 20 procent af de eksisterende indkøb/leverandører, målt på omkostning, og sikre mindst mulig miljøpåvirkning.
- Centralisere indkøb således, at vi stiller ensartede, høje miljøkrav til leverandører af varer og ydelser.
- Udarbejde en intern proces for, hvordan vi sikrer, at kravene overholdes ved at kræve relevant dokumentation; fx i form af licens til Svanemærket eller EU-Blomsten.
- Stille tilsvarende krav til vores leverandører om dokumentation for, hvordan de er med til at indfri FN's 17 Verdensmål.

- Øge den samlede økologiandel i kantinedriften til mellem 60 og 90 procent svarende til sølvmærket i økologi.
- Opnå en økologiandel på 100 procent for både kaffe- og teprodukter.
- 25 procent reduktion på indkøb af inventar.
- Øge andelen af "green products" kontorartikler til fra 60 til 70 procent.
- Reducere indkøb af fladskærme med 30 procent.

Governance

Bæredygtige indkøb er en del af Naviairs procedurer for indkøb. Formålet med Naviairs indkøbsproces er at sikre, at indkøb sker på de bedste betingelser i forhold til pris, kvalitet, leveringssikkerhed og miljørigtighed. Dette skal sikres ved, at udvælgelse samt løbende evaluering af leverandører, forberedelse af indkøb og varemottagelse i Naviair er styret og følger fastlagte arbejdsgange.

Verdensmål 12 og 13

Vi vil bidrage til at indfri FN's Verdensmål 12: "Ansvarligt forbrug og produktion" og FN's Verdensmål 13: "Klimaindsats". FN's Verdensmål 12 understreger specifikt sammenhængen mellem bæredygtig udvikling og offentlige indkøb. Målet handler om at sikre bæredygtigt forbrug – herunder fremme praksis for bæredygtige offentlige indkøb i delmål 12.7.

Vi støtter bæredygtige kaffeplantager

Som en del af arbejdet med en bæredygtig omstilling tog Naviair i 2019 et kig på blandt andre leverandørerne af kaffe, sæbe og rengøringsartikler. Vi stiller krav til vores underleverandører om, at de også tager ansvar for at indfri verdensmålene – så hele værdikæden i Naviairs forretning er så bæredygtig som muligt.

Naviair undersøgte de danske leverandører af den bedste og mest bæredygtige kaffe. Ved vores endelige valg af kaffebønner er Naviair med til at støtte både Fairtrade-principperne og udviklingen af bæredygtige kaffeplantager.

Et Naviair med fokus på bæredygtig transport

Ambition

Vi vil nedbringe brugen af køretøjer med fossile brændstoffer samt tilskynde samkørsel og brugen af offentlig transport.

Hvorfor er det vigtigt?

Når vi starter bilen om morgenen for at køre på arbejde, bruger vi fire gange så meget energi, som hvis vi tog bussen eller toget. Udledningerne fra transporten kan med fordel nedbringes for at nedkæmpe klimaforandringerne, og i Naviair vil vi gerne understøtte tilgængelige og bæredygtige transportsystemer for vores medarbejdere ved, at det er muligt for dem at benytte eldrevne transportmidler, kollektiv trafik og samkørsel.

Mål for 2019

- Indkøbe transportmidler, hvor der ved produktion og drift samlet set forbruges mindst mulig energi.
- Indføre et Fleet Management System, hvor vi kan maksimere udnyttelsen af det enkelte køretøj og derved sikre, at vi ikke har en overkapacitet af køretøjer.
- Stille elcykler og elløbehjul samt ladestandere til rådighed som alternativ til motorkøretøjer.

Fremdrift i 2019

Vi har i Naviair udskiftet ti af vores køretøjer fra konventionelle brændstofdrevne køretøjer til hybrider. Det er en andel svarende til 33 procent af den samlede flåde. Udskiftningen af køretøjerne prioriteres efter slitage og miljøpåvirkning. Vi har ønsket at skifte flere køretøjer, men teknologien har ikke været moden nok til at dække de behov, der er for køretøjer til vedligehold af kritisk infrastruktur. Vi har derfor udskudt investeringer til 2020, da der er varslet et bedre og bredere udbud af køretøjer, der ikke er drevet af fossile brændstoffer. I 2019 har Naviairs medarbejdere rejst på i alt 1.636 flyrejser. Vi har et mål om at nedbringe dette antal og i stedet afholde telemøder, hvor det er muligt.

Vi har implementeret Fleet Management System i alle vores firmakøretøjer. Systemet giver os i fremtiden mulighed for at lokalisere mulighederne for samkørsel samt optimering af ruter og dermed reducere brændstofforbruget og CO₂-udledningen.

Effekten af at benytte eldrevne køretøjer er ekstra høj på de korte ture, da CO₂-udledningen fra fossildrevne køretøjer er højere, når motoren er

kold. Derfor har vi investeret i elløbehjul og elcykler, da vi har et ønske om at nedbringe brugen af CO₂-udledende køretøjer på korte distancer. Over en seks måneders periode er de eldrevne transportmidler blevet benyttet til ca. 600 køreture.

Mål for 2020

- Understøtte brug af elbiler og offentlig transport for medarbejdere.
- Reducere antallet af tjenesterejser ved øget brug af telemøder.
- Øge andelen af el- og hybridbiler til at udgøre 66 procent af den samlede flåde.
- Undersøge muligheden for at indføre analyseværktøj af kørselsmønstre og lokalisere optimeringspotentialer ved hjælp af Fleet Management.

Flere ladestandere til elbiler

I december 2019 blev der opstillet fire nye standere med i alt otte el-udtag ved Naviairhuset. Ved TWR Syd blev tidligere i 2019 også opsat fire nye ladestandere. Initiativet imødekommer medarbejdernes ønsker til mulighed for opladning af elbiler, hvor antallet har været støt stigende. I den forbindelse har Naviair forhandlet en fordelagtig abonnementsaftale med leverandøren, så personalet kan oplade sin elbil med billigere strøm overalt i Danmark, hvor leverandøren har opstillet sine standere. Initiativet fortsætter i 2020, hvor det også vil omfatte provinsenhederne, hvor det er muligt.

Hybriderne erstatter gamle tjenestebiler

I juni måned blev de fire første hybridbiler leveret til Naviair ud af i alt ti. De blev vist frem for personalet med mulighed for at spørge til bilerne og det nye flådestyringssystem, der automatisk holder styr på kørt distance og forbrug ved brug af personlige log-nøgler.

Elcykler og elløbehjul

Som en del af den bæredygtige omstilling i Naviair indkøbte vi i 2019 to elcykler og to løbehjul til brug for personalet i Naviairhuset. Det var et initiativ i vores fokus på mere bæredygtig transport og som et supplement til taxa, tjenestebil eller egen bil ved møder tæt på lufthavnen eller i København.

Verdensmål 11 og 13

Vi vil bidrage til at indfri FN's Verdensmål 13: "Klimaindsats", der handler om bekæmpelse af klimaforandringer og deres konsekvenser. Det vil vi gøre ved at nedbringe brugen af køretøjer med fossile brændstoffer så vidt muligt. Derudover understøtte national målsætning vedrørende udbredelse af sikre, tilgængelige og bæredygtige transportsystemer, som bidrager til FN's Verdensmål 11: "Bæredygtige byer og lokalsamfund".

Et Naviair i balance

Opskriften på en bæredygtig arbejdsplads er ganske enkel:
Det handler om, at alle skal føle sig set, hørt og forstået.

Kursen for Naviair er sat med vores strategi "Rejsen 2023", hvor vi skal udvikle Naviair, Naviairs medarbejdere og sikre, at vi er klar til at imødekomme fremtidens krav fra vores kunder, ejer og det omkringliggende samfund – både lokalt og nationalt.

Med 630 medarbejdere stiller det krav om meningsfulde opgaver, passionerede kollegaer og suveræne ledere for at sikre, at Naviair kan løfte sin kerneopgave og levere en sikker og effektiv drift. Det har vi sat os for at forblive mestre i.

Derfor har vi en HR-strategi, der er opdelt i fem hovedspor:

- Rekruttering & Mangfoldighed
- Arbejds miljø & Trivsel
- Kompetenceudvikling & Ressourcer
- Ledelse
- Social ansvarlighed

Naviairs personalepolitik danner derudover rammen om den nødvendige ledelse af og klarhed i forhold til ansvar, roller, procedurer og forankring. Efterlevelse af gældende national og international lovgivning og overenskomster i forhold til fx menneskerettigheder, GDPR, konventioner og ligestillingsloven sikrer desuden, at Naviair er i compliance på alle disse områder.

På de følgende sider kan du læse mere om "Et Naviair i balance", vores initiativer og mål for 2020.

Et Naviair med fokus på mangfoldighed

Ambition

Vi stræber efter at have en mangfoldig organisation for at sikre et dynamisk og inspirerende arbejdsmiljø, der skaber gode løsninger for kunderne.

Hvorfor er det vigtigt?

At være nysgerrig på andres perspektiver og forståelse af verden åbner for mere udsyn og indsigt.

Og det giver i sidste ende mulighed for flere innovative løsninger. Mangfoldighed er vigtigt i en organisation som Naviair, fordi det blandt andet skærper vores evne til at lytte, kommunikere, argumentere og se andres bevæggrunde og udgangspunkt.

Både i relationen mellem ledere og medarbejdere og i vores kunderelationer. Det skaber stærkere løsninger på den lange bane.

Mål for 2019

- Udarbejde baseline for mangfoldighed på køn og alder i organisationen.
- Øge mangfoldigheden ved rekruttering af flyvelederaspiranter, hvor vi har det største behov for nye kollegaer.

Fremdrift i 2019

Baseline viser en kønsfordeling i organisationen på 28 procent kvinder og 72 procent mænd. På de administrative områder er der en ligelig kønsfordeling, mens der på det tekniske område er en underrepræsentation af kvinder. På det operative område ses et lille fald i andelen af kvinder. Opgørelse i forhold til alder viser et gennemsnit på 46,8 år.

Rekruttering af flyvelederaspiranter viser dels en stigende interesse for uddannelsen på 50 procent, dels en større andel af kvindelige ansøgere – en stigning fra 22 procent til 27 procent.

Mål for 2020

Ved rekruttering vil vi have et øget fokus på mangfoldighed både i forhold til køn og alder. Vi vil desuden afdække muligheder for at indgå i partnerskaber om at øge andelen af kandidater med STEM-kompetencer, det vil sige teknologi, IT, ingeniørkundskab, naturvidenskab og matematik, så vi har en robust pipeline af kandidater til blandt andet det tekniske område.

På det tekniske område har vi den højeste gennemsnitsalder og vil over en 10-årsperiode have brug for et generationsskifte. Det samme gør sig gældende for det operative område, hvor vi vil have ekstra fokus på at undgå tendensen med udelukkende at ansatte mandlige flyvelederaspiranter. Desuden vil vi i 2020 fortsat have fokus på at øge kendskabet til Naviair som arbejdsplads.

Verdensmål 5, 10 og 17

FN's Verdensmål 5: "Ligestilling mellem kønnene", FN's Verdensmål 10: "Mindre ulighed" og FN's Verdensmål 17: "Partnerskab for handling".

Et Naviair med fokus på arbejdsmiljø og trivsel

Ambition

Vi vil sikre en høj trivsel og god samarbejdskultur, fordi det både fastholder og tiltrækker talentfulde medarbejdere.

Hvorfor er det vigtigt?

Som en del af "Rejsen 2023" vil vi fortsat have fokus på arbejdsglæde, hvilket bidrager til at styrke Naviairs fundament og løfte vores præstationer. Når vi trives på arbejdet, løser vi nemlig vores opgaver både bedre og mere effektivt, og vi skaber i fællesskab en mere attraktiv arbejdsplads, som andre gerne vil være en del af. Som en del af vores fokus på arbejdsmiljø er det vigtigt for os også at forebygge fravær, mistrivsel, uhensigtsmæssig fysisk og psykisk belastning med videre. Alt sammen for at sikre at vores medarbejdere er sunde og oplever at have en god livsbalance.

Mål for 2019

- Gennemføre en arbejdspladsundersøgelse for at få en baseline for Naviairs trivsel.
- Give forretningsorden for samarbejdsstrukturen (Samarbejdsudvalg) et serviceeftersyn.
- Fastholde et sygefravær på max. 7,5 dage/5,5 dage (ex. langtidssygdom) i gennemsnit pr. medarbejder

Fremdrift i 2019

Naviair gennemførte en arbejdspladsundersøgelse i efteråret 2019. Der var en svarprocent på 78. Naviairs trivsel viser en "arbejdslyst" på indeks 77, hvilket er over benchmark for God Arbejdslyst og Offentlig Administration. Resultatet er derfor tilfredsstillende, men giver samtidig plads til forbedring. Der er igangsat dialoger i hele Naviair for at sikre en fortsat solid trivsel.

Der er godkendt en ny forretningsorden for samarbejdsudvalgene, der skaber en forenkling samt større klarhed over roller, opgaver og ansvar. Arbejdet har taget udgangspunkt i "Samarbejdsaftalen 2013 – Cirkulære om aftale om samarbejde og samarbejdsudvalg i staten". Der er samtidig aftalt en evaluering af den nye samarbejdsstruktur i 2021 – herunder at undersøge behov for integration med Naviairs arbejdsmiljøorganisation.

Naviairs gennemsnitlige sygefravær pr. medarbejder er steget fra 7,4 i 2018 til 8,5 dage i 2019. Der er i 2019 sket en stigning i både kort- og langtidssygdom. Dermed er målet for 2019 ikke indfriet. Vi vurderer dog, at vi med det rette ledelsesmæssige fokus kan både forebygge og håndtere sygefravær mere optimalt, således at fraværet reduceres i 2020.

Mål for 2020

- Vi vil øge svarprocenten til 80 procent for den årlige arbejdspladsundersøgelse og samtidig øge det samlede arbejdslystindeks til 80.
- Vi vil arbejde med at minimere og nedbringe sygefraværet til max. 6,5 dage/4,5 dage (ex. langtidssygdom) i gennemsnit pr. medarbejder.

Sundhedsuge og DHL Stafet

Siden 2008 har Naviair afholdt en sundhedsuge hvert år i august med forskellige aktiviteter, som medarbejdere i hele landet kan tilmelde sig. Derudover kan medarbejderne tilmelde sig foredrag. I de seneste mange år er ugen kulmineret med en stor deltagelse i DHL Stafetten enten som løber, gående eller hepper.

Ugen planlægges og afvikles hovedsageligt af organisationens ildsjæle.

Arbejdspladsundersøgelsen

Naviair valgte i 2019 en ny leverandør af værktøj til at gennemføre trivselsmåling. Under et af "Rejsen 2023" initiativer, vil Naviair skabe en kultur, hvor toppræstationer går hånd i hånd med arbejdsglæde. En årlig undersøgelse med samme værktøj skal fremover være grundlag for lokal dialog om trivsel og arbejdsglæde.

Naviair vil i ledelsesudviklingen og kulturen også sætte fokus på den relationsskabende kultur og tværgående aktiviteter, som knytter organisationen sammen.

Verdensmål 3

Vi har fokus på at indfri FN's Verdensmål 3 "Sundhed og Trivsel" ved at sikre en høj trivsel, sundhed og god samarbejdskultur, fordi det både fastholder og tiltrækker talentfulde medarbejdere.

Et Naviair med stærke kompetencer og ressourcer

Ambition

Vi vil øge medarbejdernes markedsværdi for at styrke Naviairs konkurrencekraft og sikre den rette balance mellem krav/opgaver og kompetencer/ressourcer.

Hvorfor er det vigtigt?

Investering i udvikling af faglige, sociale og personlige kompetencer er afgørende både på den korte og lange bane for at have en sund virksomhed. En stor del af Naviairs medarbejdere er indehavere af et certifikat, der skal vedligeholdes løbende for at have "licens to operate". Den rette balance mellem krav/opgaver og kompetencer/ressourcer er vigtig for, at Naviair kan lykkes med sin virksomhed.

Mål for 2019

- Tilbyde uddannelsesmuligheder for unge mennesker inden for teknisk og offentlig administration (lærlinge og elever).
- Uddanne de nødvendige kompetencer.
- Vedligeholdelse af certifikat for operative og tekniske medarbejdere samt fokus på udvikling af faglige, sociale og personlige kompetencer for alle medarbejdere.

Fremdrift i 2019

I Naviair har vi fem unge mennesker, der er i gang med at færdiggøre deres uddannelsesforløb som elev/lærling.

Den globale kamp om flyvelederkompetencer er stigende, idet der i branchen ikke uddannes tilstrækkelige med nye flyveledere. I 2019 har det blandt andet betydet, at der er lavet uddannelsesaftale med 33 aspiranter (flyvelederaspiranter, Apron, COIF og FIC).

Desuden har der været gennemført mere end 500 kortere eller længerevarende kompetenceforløb både in-house og eksternt.

Mål for 2020

Vi vil afdække yderligere behov for kompetenceudvikling for at sikre, at Naviair lykkes med den strategiske kurs, der er formuleret i "Rejsen 2023". Et særligt fokus vil være på at stimulere den fælles kulturelle/kompetencemæssige transformation, som strategien kalder på.

Vi vil undersøge mulighederne for mere aktivt at bruge orlovsmulighederne, når balancen i ressourcer giver mulighed for dette. Det sker for at stimulere udvikling af nye kompetencer og mindset i form af fx en udstationering på et globalt jobmarked for flyveledere.

Vi vil desuden fortsat tilrettelægge de nødvendige uddannelsesforløb for lærlinge, elever og aspiranter samt studentermedarbejdere for at sikre en mere robust pipeline af nye talenter til organisationen.

Nye flyvelederaspiranter

Henover efteråret intensiverede Naviair promoveringen af flyveledervedtagelsen for rekruttering af 12 aspiranter til uddannelsesstart i august 2020. Naviairs rekrutteringsside www.flyveleder.com blev opdateret væsentligt med blandt andet ny grafik. Vi gjorde også øget brug af sociale medier, producerede egne podcasts med mere.

Da fristen udløb den 30. november 2019, havde Naviair modtaget 458 ansøgninger, heraf 27 % fra kvinder og 73 % fra mænd.

Verdensmål 4 og 8

Vi har fokus på at indfri FN's Verdensmål 4: "Kvalitetsuddannelse" og FN's Verdensmål 8: "Anstændige jobs og økonomisk vækst" ved at sikre den rette balance mellem krav/opgaver og kompetencer/ressourcer.

Et Naviair med et gearskifte for ledelse

Ambition

Vi vil skabe et gearskifte i ledelse for at sikre organisationens evne til at kunne forny og forbedre sin præstation i takt med de løbende nye og foranderlige krav fra vores kunder.

Hvorfor er det vigtigt?

Forandringer er et grundvilkår i alle organisationer, og vores forestillingsevne om fremtiden, og hvad fx den teknologiske udvikling kommer til at betyde, kommer hurtigt til kort. Markedets krav og kundernes adfærd er på den korte bane, til en vis grad, forudsigeligt, men på den lange bane ganske uforudsigeligt. Det kræver, at ledelsen går foran og skaber en organisation, der konstant kan genopdage og genopfinde sig selv, så omstillingsevnen og det uudnyttede potentiale videreudvikles til nye højder.

Mål for 2019

- Udvikle et ledelsesprogram for ledere i Naviair. Programmet skulle tage udgangspunkt i anerkendelses- og systemisk tænkning, idet gentagende undersøgelser viser, at det kan ses på bundlinjen.
- Igangsætte et LEAN-program for hele organisationen for at optimere processer og arbejdsgange og reducere spild og skabe mere værdi for kunderne.
- Opgøre kønssammensætning for det øverste ledelsesorgan samt øvrige ledelseslag.

Fremdrift i 2019

Der er i september lanceret et skræddersyet ledelsesprogram for ledere i Naviair under overskriften "Sammen om ledelse". Programmet strækker sig over 12 måneder og afsluttes i efteråret 2020.

Desuden er der lanceret et LEAN-program opdelt i faser frem mod 2023. De første afdelinger har påbegyndt deres arbejde med at forankre arbejdet med Lean. Der sker en løbende evaluering af programmet for at sikre den rette effekt.

Opgørelse af kønssammensætningen i øverste ledelsesorgan (Naviairs bestyrelse) viser en ligelig repræsentation (3 kvinder og 2 mænd blandt bestyrelsesmedlemmer udpeget af ejeren). I de øvrige ledelseslag i Naviairs organisation er der 25 procent kvinder og 75 procent mænd.

Som følge af vores særlige arbejdsopgaver er det en forudsætning for mange af vores ledere, at de har faglig indsigt i flyveledelse og teknik, for at de kan løse deres opgaver. Mange ledere må derfor nødvendigvis rekrutteres internt i virksomheden.

Naviairs "Politik for at øge antallet af det underrepræsenterede køn i Naviairs ledelsesgrupper" har som mål, at kønsfordelingen i ledelsesgrupperne er på 30 procent kvinder og 70 procent mænd. I 2019 blev der

udnævnt i alt 6 nye ledere, heraf var 3 kvinder og 3 mænd, så 50 procent af de udnævnte ledere i 2019 var kvinder.

Mål for 2020

Fortsat implementering af det igangsatte ledelsesprogram – herunder træning og forankring af de ledelseskvaliteter, der definerer god ledelse i Naviair som led i ledelsesprogrammet. Desuden fortsætter LEAN-programmet på de tekniske områder samt i projektafdelingen og HR.

I forlængelse af fokus på mangfoldighed vil vi undersøge, hvilke initiativer der eventuelt skal igangsættes for at sikre den rette balance af ledelsestalenter i organisationen.

Verdensmål 3

Vi har fokus på at indfri FN's Verdensmål 3 "Sundhed og trivsel" ved at sikre et gearskifte i ledelsen.

Et Naviair, der tager et socialt ansvar

Ambition

Vi vil tage et socialt ansvar for vores ansatte, og samtidig være en inkluderende virksomhed for grupper i samfundet, der – ud over at være ledige – har andre vanskeligheder ved at få tilknytning til arbejdsmarkedet.

Hvorfor er det vigtigt?

Alle kan i løbet af livet komme i ubalance – enten arbejdsmæssigt eller privat – og have behov for en støttende hånd fra en arbejdsgiver. Det være sig både glæder og sorger i de livsfaser, vi går igennem. For Naviair handler det om at bevare tilknytning til arbejdspladsen så meget som muligt, så kompetencer og erfaring fastholdes i virksomheden. Ud over at tage et ansvar for allerede ansatte er Naviair en stor arbejdsplads med lokationer rundt om i landet. Derfor er det naturligt at samarbejde mere lokalt om beskæftigelsesindsatser med samfundet og det offentlige.

Mål for 2019

- En koncentreret indsats for at tage et større socialt ansvar for grupper i samfundet, der står uden tilknytning til arbejdsmarkedet.

Fremdrift i 2019

Naviair har indgået en aftale med et erhvervsinitiativ i Aalborg under overskriften "Små job med mening" og har ansat en ny kollega i Aalborg på særlige vilkår. Initiativet i Aalborg har inspireret til en lignende aftale på lokationen i Kastrup.

Mål for 2020

- Evaluering af indsatsen om at tage et større socialt ansvar for grupper, der står uden for arbejdsmarkedet.
- Vurdere om der skal opstilles egentlig måltal for fx ansættelse på særlige vilkår – herunder om det skal være et krav til de leverandører, som Naviair samarbejder med.

Når små jobs giver stor mening

Naviairs har en stærk, omsorgsfuld personalepolitik og støtter sine medarbejdere, når livet kan blive svært på den ene eller anden måde. Men den sociale ansvarlighed rækker også ud over egen virksomhed ved at inkludere mennesker, der står med en svag eller ingen tilknytning til arbejdsmarkedet.

Naviair ansatte i 2019 to ekstra medarbejdere på særlige betingelser fx fra "Små job med mening". De blev ansat specifikt på lokationer, hvor det giver mening for dem at bidrage med de timer, som de kan arbejde og med netop deres kompetencer.

Verdensmål 8, 10, 11 og 17

FN's Verdensmål 8: "Anstændige jobs og økonomisk vækst", FN's Verdensmål 10: "Mindre ulighed", FN's Verdensmål 11: "Bæredygtige byer og lokalsamfund" og FN's Verdensmål 17: "Partnerskaber for handling"

Respekt for menneskerettigheder

Naviair har ikke en konkret politik for respekt for menneskerettigheder. Vi finder det ikke relevant at have en politik, dels fordi alle vores direkte aktiviteter udelukkende ligger i Danmark og i det nordatlantiske område, dels fordi alle vores medarbejdere derfor er ansat under danske overenskomster med de rettigheder, som det indebærer. Når vi indgår kontrakter med eksterne leverandører,

stiller vi – hvis det er relevant – krav om sociale klausuler, som forpligter vores leverandører til at skabe rummelighed på arbejdsmarkedet i form af mangfoldighed, overholdelse af gældende arbejdsmiljøregler, overenskomster og lovgivning. I alle vores entreprisekontrakter bliver der således stillet krav om overholdelse af ILO-konvention nr. 94 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter.

Vi har i 2019 indgået seks kontrakter, som indeholder sociale klausuler. Kontrakterne indeholder desuden krav til dokumentation og sanktioner for manglende overholdelse af kravet. Vi vurderer ikke, at der er væsentlige risici for krænkelse af menneskerettigheder i den meget regulerede branche, som vi har aktiviteter inden for.

Antikorruption og bestikkelse

Naviair arbejder efter en række interne retningslinjer, som bl.a. sikrer, at virksomheden ikke medvirker til korruption.

Det er vores klare målsætning, at love og interne retningslinjer skal overholdes, så bestikkelse og korruption forhindres.

I Naviair modtager vi ikke betaling, gaver eller anden form for godtgørelse fra tredjemand, som kan påvirke eller give anledning til tvivl om upartiskhed i forbindelse med forretningsmæssige beslutninger.

Risikoen for korruption og uetisk forretningsadfærd er primært forbundet med vores sekundære aktiviteter, det vil sige gennem kontakter til blandt andet leverandører, idet vores primære forretningsområde (luftfartstjenester) udføres i henhold til nøje fastlagte retningslinjer, der er baseret på tæt international og national regulering.

De interne retningslinjer medvirker til at sikre kontrol med vores leverandører i forbindelse med udbud og kontraktindgåelse.

I 2019 fortsatte vi vores praksis med at vurdere leverandører i henhold til udbudslovens obligatoriske og frivillige udelukkelsesgrunde ved deres deltagelse i Naviairs udbudsforretninger med henblik på at udvælge leverandører, der har en høj grad af faglig og samfundsmæssig hæderlighed.

I alle de udbudsforretninger, Naviair har gennemført i 2019, hvor det har været relevant at stille krav til leverandørerne, har der ikke været nogen af de udvalgte leverandører, der havde været dømt for besvigelser. Alle leverandører har afleveret dokumentation, der bekræfter dette. For så vidt angår én af Naviairs leverandører – ATEA – som er dømt for bestikkelse – har Naviair vurderet, at ATEA kan fortsætte som leverandør til Naviair, idet de har gennemført self-cleaning i henhold til udbudsloven med tilfredsstillende resultat.

Det er hensigten, at løbende leverandørevalueringer på det administrative område i 2020 sættes i system gennem et reelt kontraktstyringssystem. Alternativt kan Naviair benytte vores nye compliance-system RISMA.

I kontrakter med eksterne leverandører, stiller vi – hvis det er relevant – krav om sociale klausuler, som forpligter vores leverandører til at skabe rummelighed på arbejdsmarkedet i form af mangfoldighed, overholdelse af gældende arbejdsmiljøregler, overenskomster og lovgivning. Kontrakterne indeholder også bestemmelser, der sikrer, at leverandøren overholder disse krav.

For at minimere risici relateret til menneskerettigheder, miljøforhold og korruptionsmæssige forhold hos medarbejdere og leverandører, vil Naviair i 2020 øge kravene til vores leverandører i forbindelse med opdatering og udvikling af Naviairs indkøbsprocesser.

458

ansøgninger til flyveleder-
uddannelsen i 2019

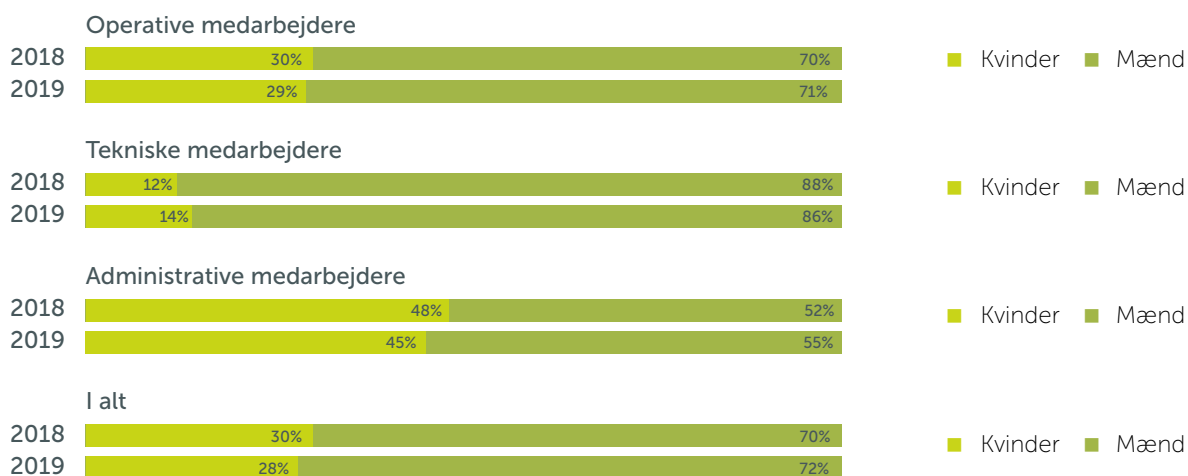

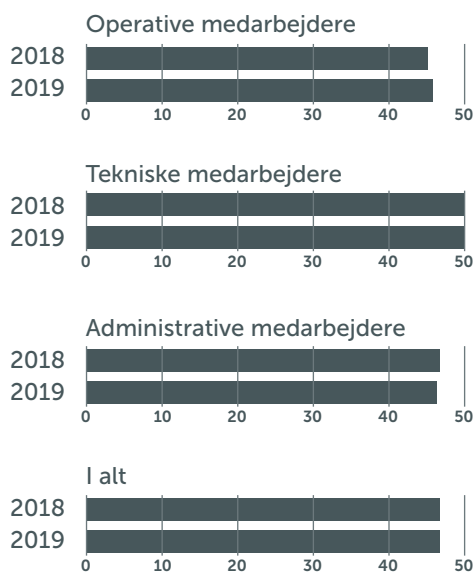
Fakta & figurer

Mangfoldighed

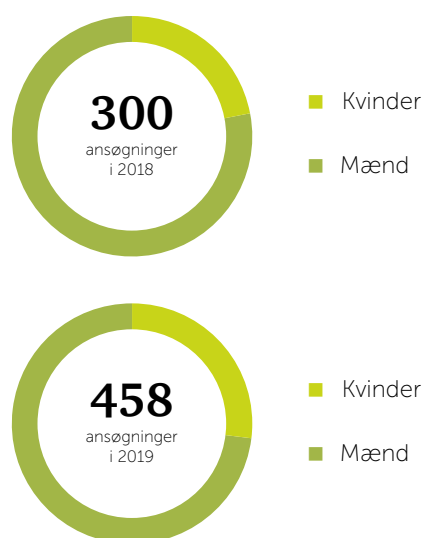
Kønssammensætning

Mangfoldighed i forhold til gennemsnitsalder opdelt på de tre hovedarbejdsområder

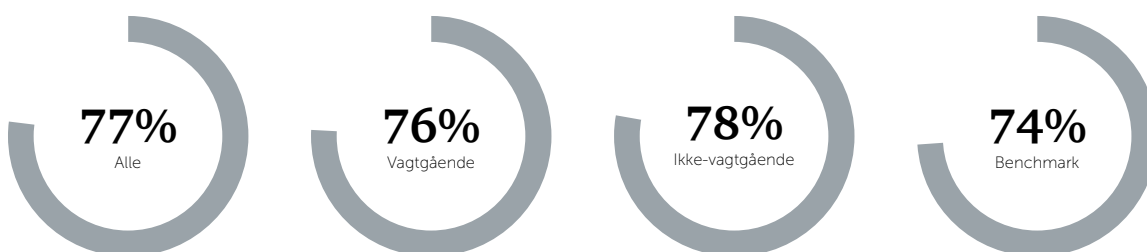

Ansøgninger til uddannelse som flyveleder

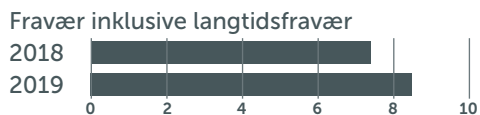
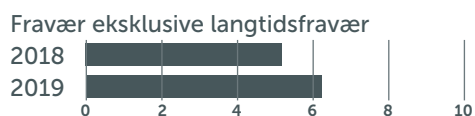

Trivsel

Arbejdspladsundersøgelse 2019 – Naviairs trivsel

Sygefravær (antal dage pr. medarbejder)

Ressourcer

Antal ansatte elever og aspiranter optaget på uddannelse

■ Lærlinge ■ Elever ■ Aspiranter

Miljø

Elforbrug i København

(MWh)

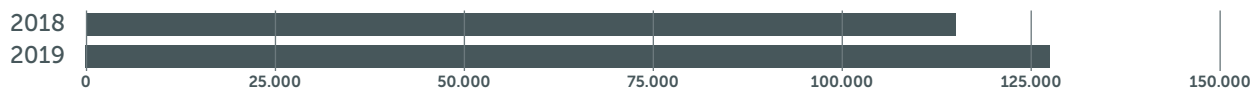
Varmeforbrug i København

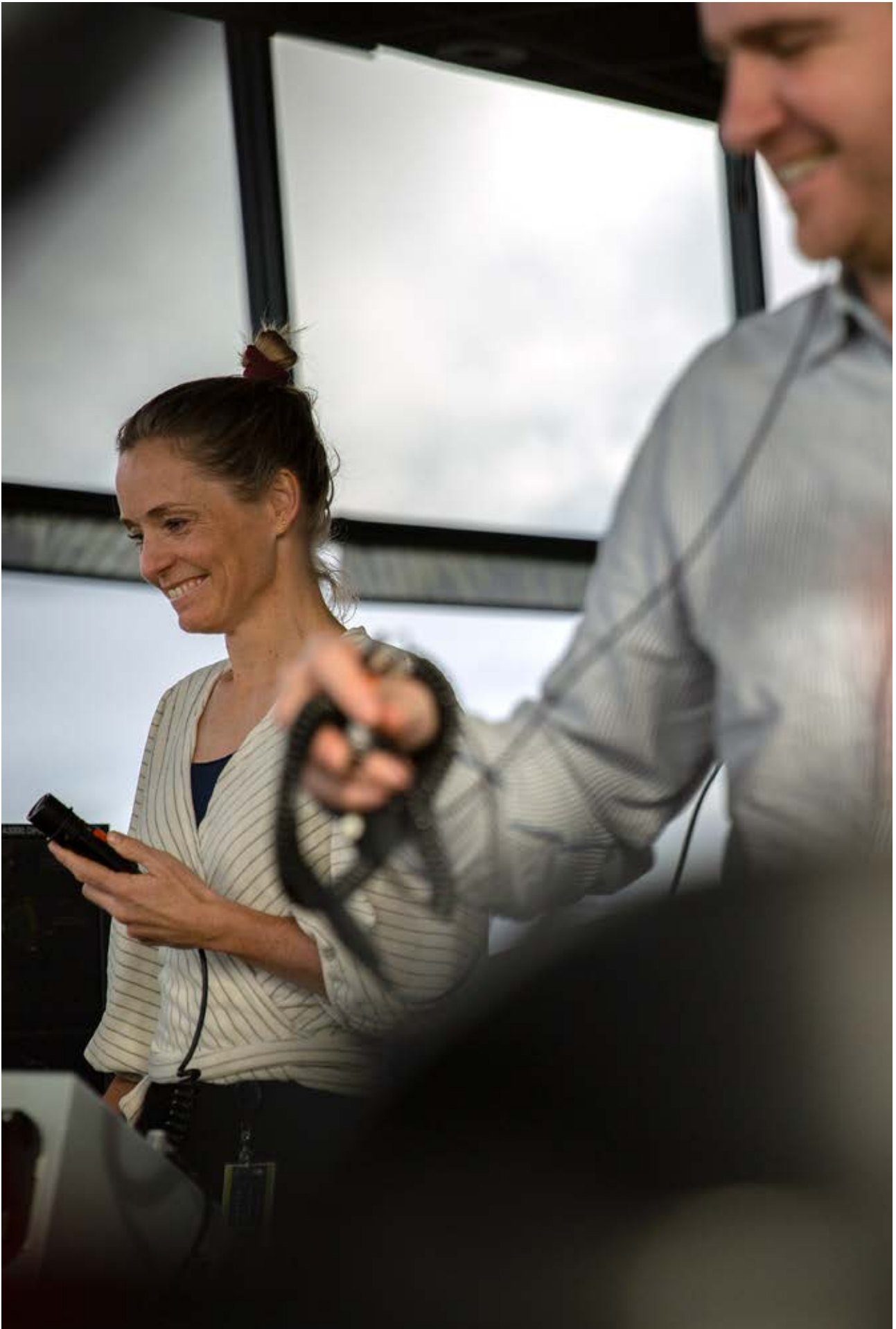
(MWh)

Affald i Naviairhuset

(kg)

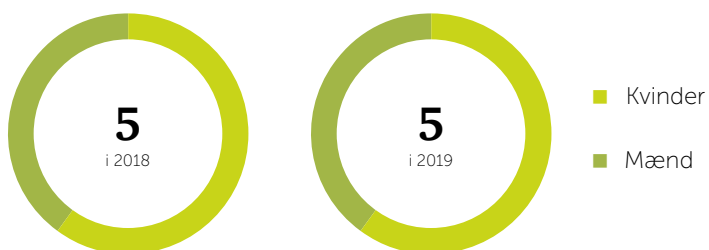

Ledelse

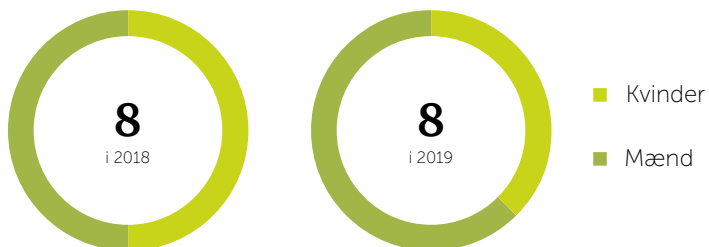
Mangfoldighed i Naviairs bestyrelse

(medlemmer af Naviairs bestyrelse udpeget af Naviairs ejer)

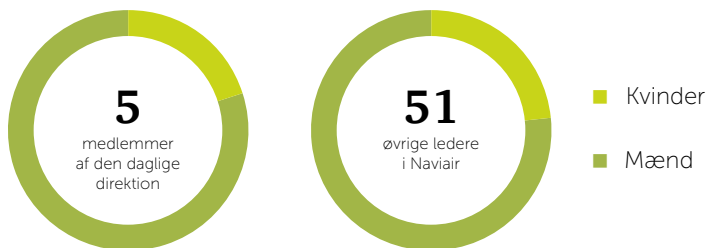
Mangfoldighed i Naviairs bestyrelse

(medlemmer af Naviairs bestyrelse udpeget af Naviairs ejer samt medarbejderrepræsentanter)

Mangfoldighed i Naviairs ledelse

(antal personer)

NAVIAIR

Naviair | Naviair Allé 1 | DK 2770 Kastrup

T +45 3247 8000

www.naviair.dk

www.twitter.com/naviair

Årsrapport 2019 udgivet marts 2020

Forside: Localizer på Københavns Lufthavn

Foto: Christian Alsing, Kasper Meldgaard og Jan Eliassen

Hent rapporten på www.naviair.dk